

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Alt Yapı Bakanı Abdulkadir URALOĞLU tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

Dil bir iletişim araç olmasının yanı sıra, bir kültürü de taşıyıcısıdır. Bu nedenle kültürün gelişip serpilmesi dilin kullanımıyla doğrudan bağlantılıdır. Dil, eğitimde, kamusal hizmette kullanıldığı ölçüde sürekli olarak kendini yenileyebilir, hayatın her alanında meydana gelen değişimlere kendini uyarlayabilir, yeni kavramlar bulur, diğer dillerle etkileşime girer ve giderek daha zengin bir içeriğe kavuşur. Buna karşılık eğitimde ve kamusal alanda kullanılması yasaklanan bir dil, gündelik ya ama hapsolür ve gün geçtikçe zayıflayıp yoksullaşır. Bu anlamda yüz yılı aşkın bir süredir başta Kürtçe (Kurmancî, Kirmançkî) olmak üzere Türkçe dışındaki dillerde anadilinde eğitimin olmaması ve Türkçe dışındaki dillerde kamusal hizmetlerin verilmesi Türkçe dışındaki dillerin süreç içerisinde yoksullaşıp yok almasına yol açmamaktadır. Bununla birlikte Türkçe bilmeyen yurttaşların kamusal hizmetlerden yoksun bırakmakta ve birçok sorunlara neden olmaktadır. Son olarak 17.02.2024 tarihinde Van'dan İstanbul Havalimanı'na gelen annesin Türkçe bilmemesinden dolayı kamusal hizmet alamadığı için uzun süre bekletildiği için aile ve yurttaşlar tarafından tepkiyle karşılanmıştır. Buna karşın Valilik ise söz konusu yapısal soruna olan yaşlı annenin Türkçe bilmemesinde dolayı yaşadığı soruna dair bir açıklama yapmak yerine manipülatif bir anlayışla çeşitli fotoğraflar yayınlarak basında yer alan süre ile ilgili bilgiler vermiştir. Bu aslında Kürtlerin yabancı olmadığı, Kürtlere karşı işlenen suçlarda Valiliklerin yaptığı tek düze manipülatif açıklamalardan sadece bir örnek. Özellikle kamu görevlilerin işlediği suçlara karşı başta valilikler olmak üzere kamu kurumları aynı retorikle suçları örtbas etmeye ve

manipüle etmeye yönelik açıklama yaparak söz konu suçları örtmekte, kamuoyunun sorunun özüne odaklanmasını engellemektedirler. Bu da aslında tarihsel anlamda Kürt sorunun inkârı ve çözümsüzlüğüne dair pratiklerin bir sonucudur.

Bu anlamda uçaklarda herhangi bir tehlike anında nasıl davranılması gerektiğini anlatan, "güvenlik önlemi anonsları" ile birlikte yer hizmetlerinde Kürtçe (Kurmancî, Kirmançkî) olmak üzere Türkçe dışındaki dillerde kamusal hizmetin verilmesinin gerekliliğini bir kez daha açığa çıkarmıştır. Dolayısıyla başta uçaklarda olmak üzere otobüs, metrobüs gibi toplu taşıma araçlarında hem anonsların hem de yer hizmetlerinin Türkçe dışındaki dillerde de verilmesine yönelik adımların ivedilikle atılması gerekmektedir. Bu adımların atılması, Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri olan Kürt sorunun çözülmesine dair de pozitif bir katkı yapacaktır.

Bu bağlamda;

- 1- 17.01.2024 günü İstanbul Havalimanı'nda bir yurttaşımızın Türkçe bilmediği için havalimanında hizmet alamaması ile ilgili herhangi soruşturma açılmış mıdır? Ailenin bu konudaki görüşüne başvurulmuş mudur?
- 2- Türkçe bilmediği yurttaşımız ile havalimanının nasıl iletişim sağlanmıştır? O süre içerisinde herhangi bir tercüman hizmeti verilmiş midir?
- 3- Valiliğin söz konusu olay ile ilgili yurttaşımız Türkçe bilmediği için hizmet alamamasına yönelik herhangi bir açıklama yapmadan çeşitli fotoğraflarla ve süre ile ilgili açıklama yaparak konuyu manipüle ettiğine yönelik iddialar ilgili bir açıklamanız olacak mı?
- 4- Kamusal alanda anadil kullanımının en kritik olduğu alanlardan birisi olan başta uçak ve havalimanında hizmetler olmak üzere toplu taşıma araçlarında Kürtçe (Kurmancî, Kirmançkî) olmak üzere Türkçe dışındaki ana dillerde anons, çeviri ve diğer kamusal hizmetin verilmesine yönelik bir planlamanız var mıdır?
- 5- Uçak anonslarının Türkçe dışındaki anadillerde yapılmasına ilişkin çokça idari başvuru olduğu halde neden bugüne değin uçaklarda ve havalimanlarında Türkçe dışındaki anadillerinde anons yapılmamakta ve çeviri hizmeti verilmemektedir?
- 6- Havalimanlarında 36 dil, 80 lehçede çeviri olanağı sunulmasına karşın Türkiye'de Türkçe dışında en çok konuşulan dil olan Kürtçe'de (Kurmancî, Kirmançkî) bu hizmetin verilmemesinin gerekçesi nedir?
- 7- Şubat 2024 tarihi itibarıyla Türkiye'deki havalimanlarında kaç dilde hizmet verilmektedir?